

Budapest

Rökk Szilárd-uteza 27.

A KITARTÁS

KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ EGYESÜLET HETILAPJA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben és vidéken postaküldéssel 12 korona.

Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál 2000 koronára vannak biztosítva.

A »Kitartás« című jótékonyági egyesület alapszabályait a nagymagyar királyi Belügyminiszterium 48.314.900. szám alatt jóváhagyta.

Az egyesület igazgatósága:

Elnök: benedekfalvi Dr. Luby Gyula m. á. v. titkár és ügyész.

Igazgatók: Kubik Béla orsz. képviselő, Dr. Békéssy Ferencz m. á. v. ügyész.

Ilkey László székesfevárosi hiv. főnök, Dr. Bankos Károly m. á. v. f.,

Nagy Józsa m. á. v. titkár, Horváth István mozdonyfőszereelő.

Az egyesület tagjait illető kedvezmények.

A tagsági jogosultság első évében:

- a) Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona baleseti segélyben.
b) Baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában egy meghatározott százalék szerinti összeggel kárpótoltatik.

A második évben:

- a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első évben.
b) Ha a tag elhal, az általa a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 500 korona halálzási segély fizetetik.
c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona halálzási segély fizetetik.
d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

A harmadik évben:

- a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első és második évben.
b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 1000 korona halálzási segély adatik.
c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona fizetetik.
d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

A negyedik évtől kezdve:

- a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első, második és harmadik évben.
b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezménye-

zettnek 2000 korona halálzási segély fizetetik ki.

c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 500 korona fizetetik.

d) Ha a tag 4 héten túl beteg, hetenkint, 6 héten át, 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

Ezek képezik a biztosítottaknak A) csoportját, míg azok, akik a B) csoportba óhajtanak belépni, az itt felsorolt pénzbeli kedvezményeknek csupán felét kapják.

Ezen kedvezmények ellenértéke fejében az utóbbi csoportba belépők az első évben havi két korona, a második évtől kezdve havi 2 korona 50 fillér tagsági díjat, az A) csoportba belépők pedig az első évben szintén havi 2 korona, a második és a következő években havi 5 korona tagsági díjat fizetnek.

Ezen kedvezményekben a tagok mindaddig részesülnek, amíg az egyesület tagjai maradnak; a balesetbiztosítás azonban a 60 éves életkor betöltése után megszűnik.

Azok, kik az egyesületbe való belépéskor már 45-ik életévüket elérték, a fent felsorolt kedvezményeknek csak felét kapják.

Aki 55-ik életévét elérte, az egyesületbe fel nem vétetik.

Mindezekon felül úgy az A), mint a B) csoportba tartozó tagoknak a következő kedvezményekre van igényük:

Peres és perenkívüli ügyekben csupán a készkiadások felszámítása mellett ügyvédi képviselőben részesülnek.

A »Kitartás« című hetenkint megjelenő lapot díjtalanul kapják.

Az egyesület minden egyes tagja 60 éves koráig állandóan biztosítva van baleset ellen.

Minden baleset, megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, okvetlenül bejelentendő.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Választmányi ülés. Egyesületünk választmánya a márczius hónap 31-ére tervezett ülését nem tarthatta meg, mert a választmányi tagok közül többen betegség és hivatalos elfoglaltság folytán — tehát indokolt módon — akadályozva voltak a megjelenésben.

Tekintettel arra, hogy az ülés napirendjére kiválóan fontos egyesületi ügyek voltak kitűzve, amelyek tárgyalásához minél több választmányi tagnak a jelenléte lett volna kívánatos, az ülést jobbnak véltük elhalasztani. Mert nem akarjuk, hogy az egyesület életbevágó kérdéseinek tárgyalásánál ne nyilatkozzék meg minél több oldalról a tagok nézete és véleménye, az ő óhajaik és kívánságaik, amelyeket főként a választmányi tagok vannak hivatva tolmácsolni.

Az új választmányi ülést ennek folytán kedden, április hónap 16-án este 7 órakor fogjuk az egyesület hivatalos helyiségeiben (Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 27. sz.) megtartani.

Ujólá és ismételten kérjük a választmányi tagokat, hogy ezen az ülésen minél számosabban megjelenni sziveskedjenek; mert nem akarjuk félételezni, hogy csak egy választmányi tagunk is legyen, aki ne érdeklődnék az egyesület ügyei, az egyesület élete iránt. Akit akár betegség, akár hiva-

talos és szolgálati teendői akadályoznak a megjelenésben, az sziveskedjék bennünket a gátló ok felemlítése mellett erről levelező-lappal értesíteni.

Az egyesület üzletéve a vége felé közeledik. Kell, hogy annak szép eredményéről a választmány már előzetesen is tájékozódjék, hogy működésünk szolid voltáról, az egyesület gyarapodásáról magának meggyőződést szerezzen és hogy az évi rendes közgyűlés dolgaihoz előzetesen hozzászóljon, annak előkészítő munkálataiból a maga részét — legalább véleményének kifejtésével — kötelességszerűen kivegye.

Ennyit az egyesület okvetlenül elvár a maga választmányától.

Helyiségváltatás. Értesítjük egyesületünk tagjait és lapunk előfizetőit, hogy hivatali helyiségeinket ez évi május hónap elsejével VIII. kerület, József-körut 29. szám I. emelet alá tesszük át. Az egyesület fejlődése az év folyamán nemcsak teendőinket szaporította, hanem már elkerülhetetlenné tette azt is, hogy nagyobb, tágasabb helyiségekbe költözzünk. Május 1-ig minden levél, minden küldemény még a jelenlegi címre küldendő, május elseje után azonban már a fentebbi címre.

A jelzett időponttól kezdődőleg ugyancsak oda tesszük át lapunk szerkesztőségének és kiadóhivatalának a helyiségeit is.

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek.

Lapunk 13. számában kimutatott segélyösszeg 6900 korona.

Balesetsegélyek.

Lapunk 13. számában kimutatott segélyösszeg 10.466 korona 66 fillér

Ujabb segélyek:

1012. Sütő András, pályamunkás, Zemir (balszem látóképességének némi gyöngülése bal-
eset folytán) 200 korona.

Betegsegélyek.

Lapunk 13. számában kimutatott segélyösszeg 3000 korona.

Ujabb segélyek:

3227. Kuszenia Pál, állomás-felvigyázó, Budapest, ny. p. u. 20 korona.

Olvasóinkhoz.

Folyó évi április hónap 1-jével új előfizetést nyitunk lapunkra mindazok számára, akik egyesületünknek nem tagjai, de akik úgy a balesetbiztosításnak kedvezményében, mint egy komoly és tartalmas hetilap hasznos, szórakoztató olvasmányában részesülni akarnak.

Lapunknak legutóbb megjelent számai tesznek tanubizonyoságot róla, hogy ilyen komoly, tárgyilagos és tartalmas egyesületi közlöny — legalább ebben a szakmában — ez idő szerint nincs sehol az országban. De nincsen olyan lap sem, amely a balesetbiztosítás kedvezményét mindenkinek, kivétel nélkül, oly olcsó árban nyújtaná, mint a mi heti közlönyünk.

Nem egyesületi tagok részére a lap előfizetési ára havonként egy korona. Ennek ellenében megkapják az előfizetők a minden vasárnap megjelenő lapot, és a »Nemzeti Baleset-Biztosító Részvénytársaságnál« 2000, azaz kétezer koronáig vannak biztosítva halált okozó, vagy állandó és teljes munkaképtelenséggel járó baleset ellen, szintugy ezen 2000 korona arányában minden olyan baleset ellen, amely részleges, de állandó rokkantságot okoz. Erről a biztosításról minden előfizető — aki nem a »Kitartás«-egyesületnek tagja — egy külön biztosítási kötvényt kap.

Ezen lapelőfizetés nem tévesztendő össze magával az egyesületi tagsággal. Mert az egyesületi tagok úgy mint eddig, továbbra is díjtalanul kapják a lapot és az azzal járó összes kedvezményeket. Akik pedig még nem egyesületi tagok, de a lap élén felsorolt kedvezményeket óhajtják elérni, azoknak nem elég csak magára a lapra előfizetniök, hanem szabályszerű felvételi igazolvánnyal az egyesületbe való felvételt kell kérelmezniök.

Egyesületünknek minden egyes tagját felkérjük, hogy a lapot minél szélesebb körökben ismertessék, megkedveltessék és ezzel nemcsak az egyesületnek, hanem önönmaguknak is hasznot hajtsanak. Mert az egyesületnek terjeszkedése és megerősödése minden egyes tagnak megerősödése egyuttal. Különösen a bizalmi férfiakat kérjük, hogy úgy a lapnak, mint az egyesületnek érdekeit ebben az irányban is karolják fel és terjeszszék, a kellő felvilágosításokat, útbaigazításokat minden irányban megadják s a lap külön előfizetési díjait szokásos úton juttassák az egyesület pénztárához.

Újból hangsúlyozzuk, hogy nem egyesületi tagok részére az előfizetési díj — baleset ellen való biztosítással együtt — havonként egy korona, negyedévenként három korona, félévenként hat korona, egész évre pedig tizenkét korona.

A vasuti árváknak.

Most pedig tegyük félre a hétköznapi eszünket. És tegyük félre a hétköznapi érzelmeinket.

Mert most imádkozni akarunk.

Mert olyan imádságra készülünk, amelyiknek nem lesz foganatja, ha mindenképen megtisztult érzelmekkel nem fogunk hozzája.

Aki e sorok olvasásához kezd, az ne folytassa tovább, amíg a szive világát jól meg nem vizsgálta. Szálljon egy rövidke időre magába, kutasson a bensőjében, hogy akad-e vajjon még egy kicsinyke rés a szive körül; egy rés abban a kemény, abban a hideg burkolatban, amit az élet, amit a lét utáni küzdelem vont odabent, hogy elzárja tőle a melegséget, a felebaráti szeretetet.

Ha ez a burkolat köröskörül csak sima ridegséget, vagy a közöny érdes zománczát mutatja, akkor kár az illetőnek e sorokat tovább olvasnia. Ugy sem fog megérteni bennünket.

Ha azonban maradt még rajta egy hézag, bármilyen kicsiny, amelyen át megtalálja a sziv belsejéhez vezető utat, az induljon el ezen az uton. És ne álljon meg addig, amíg melegség nem tölti el egész valóját; mert ez lesz a jele annak, hogy megtalálta a szeretet forrását.

Az ilyen pedig jőjjön velünk, érezzen velünk. Mert ez az érzelem a legtisztább imádság lesz . . .

Az örökké való Isten, aki tehetetlen, halandó porhüvelyünkbe az élet szikráját adja, nem adja ezt ingyenben. Nagy kötelezettségeket ró azzal mireánk. Kötelezettségeket, amelyek mint ilyenek, a természet örök törvényeinek neveztetnek tudós, okos emberek által; de amelyeket mi, egyszerű emberek, szent kötelezettségeknek tartunk és ismerünk.

Ilyen örök törvényei a természetnek, ilyen szent kötelezései az embernek egyebek között: a szeretet és a könyörületesség.

Szeretet övéink és felebarátaink irányában, könyörületesség a szenvedők, az elhagyottak, a szegények irányában. Ez a két érzelem egymásnak a kiegészítője, ezek a világ társadalmi életének alapvetői. Szeretet nélkül nincs könyörületesség; ahol nincs könyörület a szivben, abban a szivben nem lakozhatik igazi szeretet sem. A szeretet mélységének legjobb mérője a könyörületesség nagysága. Minél önzetlenebb ez a könyörületesség, annál nagyobb, annál igazibb a szeretet . . .

Minden társadalmi rétegnek és minden osztálynak megvannak a maga szenvedői, a

maga nyomorultjai Akik felebarátaik és embertársaik könnyörületességére szorulnak, akiknek megélhetéséhez tehát amazok szeretetére van szükségük. Minél nehezebbek egy társadalmi osztálynak a létért való küzdelmei, annál több annak a nyomorultja és szenvedője. Csak az a kérdés, hogy tud-e mindegyik a maga nyomoruságával az ő társadalma elé állani? Tud-e mindegyik az ő szenvedéseinek kálváriájáról oly hangon beszélni, hogy ez a társadalom őt meglássa és meghallja, és hogy őt a maga könnyörületességébe befogadja?

Hát nem tud mindegyik. Mert nagy szükség még kicsiny, még gyámoltalan ehhez... És ezek a szerencsétlenek között is a legszerencsétlenebbek: az árvák.

Mindenütt sokan vannak ők és mindenütt nehéz az ő sorsuk. De legtöbben vannak a mi társadalmunkban, a vasutaknál és legnehezebb az ő sorsuk minálunk.

Miért?

Kérdezzétek meg azt a nyolcz apró testvérkét, akik tegnap még gondtalanul, boldogan futkároztak és játszottak a kis vasuti órház környékén, akik ezt az ő csendes kis világjukat nem cserélték volna fel semmi kincscsel — és akik ma reggel egy csomó véres hus- és rongyczafatot állottak körül ott a sinek mentén, az ő szerető atyjuknak testét, egyetlen örökségét. Majd ők megmondják, hogy miért?

Kérdezzétek meg azt az öt apró jószágot, akik tegnap még sorba ölelték, sorba csókolták édes atyjuknak arcát, kezét, nyakát, ahol érték; mert hogy utra kellett mennie és mert hogy ők nagyon, de nagyon szerették az ő apuskájukat — és akik ma az iskolából, az óvodából jövet üres lakást, hideg tanyát leltek csak otthon, mert — úgy mondták a szomszédok — a mamuska is az apa után utazott. A szomszéd gyerekek azt is elárulták, hogy miért: mert az apuska még most is ott fekszik eltemetve, a karambol helyén, a kocsironcsok alatt. Majd ezek is megmondják, hogy: miért?

Es menjetek végig a vasutak mentén mindenütt és szálljatok ki minden állomáson és tudakozódjatok ilyen vasuti árvák után: bizony mondom néktek, hogy kevés állomást fogtok találni, amelyeknek környékén ezekre a szerencsétlenekre reá nem akadtok. Kérdezzétek meg őket mind: és hallani fogtok borzalmas történeteket arról, miért van a vasutnak annyi árvája, annyi nyomorultja. Meg fogjátok tudni azt, hogy: miért?

Ők maguk kicsinyek, szegények. Ők gyámoltalanok. Még gyámoltalanabb az anyjuk, az ő

megmaradt egyetlen gondozójuk, akit a rettenetes csapás majdnem az esztől fosztott meg. Ők nem tudnak beszélni hozzátok. Csak a szemeikbe kiülő keserű könnycseppek lehetnének az ő végtelen szenvedéseiknek szószólói; de hát ezeket ti nem látjátok.

Mi fordulunk tehát hozzátok, vasuti emberek; mi kérünk az ő nevükben. A ti szeretetetekből, a ti könnyörületességetekből, az ő számukra, a vasuti árvák számára. Akik apáiknak borzalmas halála révén örökségi jogot szereztek ahhoz, hogy a vasuti társadalom gyermekeivé, a mi gyermekeinkké váljanak! Mert tartozunk ezzel a vértanuságot szenvedett kartársak emlékezetének, tartozunk ezzel önmagunknak.

Hiszen nem hogy szobrot, emlékkövet állítanánk azoknak, akik a vasuti hivatás hű teljesítésében vérüket áldozták a közjóért; de még az emlékezetüket sem örökítjük meg! A legkisebb dolog tehát, amit értük tehetünk, az, hogy gondoskodjunk az árváikról.

Jogunk van ezzel a kéréssel hozzátok fordulni, mert a jónak gyakorlásához mindenkinek joga van.

Aki pedig jótékonyágot gyakorol a legszerencsétlenebbekkel szemben, az imádságot végez. Mert annak a könnyörületessége önzetlen, igaz szeretettől sugallt s ez viszont csak a tiszta szivekben lakozik, miként az igaz imádság.

Minden fillér, amit erre a szent célra áldozni fogtok, egy miatyánk léssen az Isten színe előtt.

Temesváry Alajos.

*

A Kecskeméten létesíteni szándékolta vasuti árvaház céljaira a gyűjtést ezennel megindítjuk.

Vajha sokan lennének, akik a fenti sorokat a maguk igazában átértvén és átérezvén, ebben a vállalkozásunkban bennünket támogatnának! Hiszen nem mirőlünk van itt szó, nem a mi egyesületünkről, hanem a nagy magyar vasuti társadalomnak kiközösített gyámoltalanairól, azoknak a segítségéről. A mi egyesületünk, a mi lapunk csak szerény eszköz ennek a mindennekfelett szent célnak az előmozdításában; és boldogok vagyunk, hogy csak ilyen szerény eszköz is lehetünk.

Akik adományaikkal hozzájárulni akarnak a létesítendő alaphoz, azokat felkérjük, hogy a posta-és egyéb költségek megtakarítása szempontjából minden egyes szolgálati helyről együttesen küldjék be ezen adományaikat, és pedig a »Kitartás«-egyesület címére (Budapest, VIII., Röck Szilárd-utca 27. sz.), amelynek pénztára ezeket az összegeket kezelni és gyümölcsözően elhelyezni fogja.

Külön gyűjtő-iveket egyelőre még nem bocsátunk ki, mert be akarjuk várni a Vasuti és Hajózási Klub választmányához e tárgyban intézett beadványunknak az elintézését. A memorandum ugyanis ott még tárgyalva nem lett s mi nem akarunk a kivitel dolgában eléje vágni a választmány netáni terveinek és nézeteinek.

Az adományokat azonban elfogadjuk s az adakozók neveinek felsorolásával lapunkban nyugtázzuk; mert az már is eltökélt szándékunk, hogy ezt a kérdést többé elszunnyadni ne engedjük, hanem azt minden erőnkéből támogassuk, elősegítsük s a mielőbbi megvalósulás felé fejlesszük.

Kötelességünk ez a magyar vasuti társadalom irányában, mert nemcsak szóval hirdettük mi azt, hogy az ő ügyeinek hasznos előmozdító akarunk lenni, hanem tettekkel is be akarjuk ezt bizonyítani. Azért vagyunk magunk is a szó szoros értelmében vett vasuti emberek, hogy tudjuk és nyíltan ki mondjuk, miszerint személyzetünknek nem boldogítókra, de boldogítókra van szüksége.

Az előbbiekből már is túlsokan vannak; az utóbbiakból vajmi kevesen!

Szép, nemes cselekedetek méltók egyedül egy ilyen nagy, egy ilyen előkelő, nehéz hivatásu testülethez; és egyedül alkalmasak arra, hogy annak tekintélyét kifelé növeljék és ezzel helyzetének hathatós javulását előmozdítsák.

Az árvaház létesítésével a magyar vasuti társadalom tehát nemcsak önmaga iránt teljesít egy halaszthatatlan kötelességet, hanem a maga nevének szerez dicsőséget, a maga ügyének tesz szolgálatot.

Akik így gondolkoznak, azok csatlakozzanak hozzánk, szíveleljék meg szerkesztőnknek magasztos felhívását és ne fukarkodjanak a szent célra szánt fillérekkel.

Az egyesülés jótékonyága.

A magyar társadalom kezd magasabb fokra emelkedni, mert helyes gondolkodás után arra a meggyőződésre jut, hogy az egyének csakis egymással egyesülve találhatják meg az utat az anyagi jólét és a tiszta erkölcsi élet világa felé. *»Mert amire az egyes ember nem képes, több ember könnyű szerrel oldhatja meg.«* Azt hiszem, nem szükséges e közmondás igazságát bővebben magyarázni. Bizonyítják ezt azok a humánus intézmények, körök vagy egyesületek, melyek ugy az egyesek támogatására, mint a közjólét előmozdítására alkottattak.

Az egyesülés nemcsak támasza a társadalomnak, hanem egyedüli mentő-várát képezi az egyesnek.

Az önszegélyező-egyesületek volnának arra hivatva, hogy önerőnkéből — mikor még a sors nehéz keze meg nem látogatott, összerakott filléreink által szerezzük meg a támaszt saját magunknak és családunknak a netáni szerencsétlenségek idejére.

Az önszegélyezés terén elért fényes eredményt egyedül annak köszönhetjük, hogy egyes fenkölt lelkületű egyének világító példája számos szép és célravezető utak perspektíváját helyezte intenzív világításba, melyeken haladva, elkerüljük a rideg üzleti érdekek támogatását és elérjük azt, hogy az egyesülés által az önerőnkéből való segítség válik teljesen lehetségessé.

Egy ilyen út a »Kitartás« kölcsönösen segélyező-egyesületbe való belépés is, mely egyesületnek igazán kiváló előnye az, hogy ott folytatja erős kézzel a segítség munkáját, ahol egyéb társadalmi berendezéseink már befejezték a maguk kötelezettégeit.

Teszi ezt világosan, röviden fogalmazott szabványok alapján, melyek legegyszerűbb társainknál is azon meggyőződést kelthetik, hogy itt a bekö-

vetkezett baj alkalmával félreértés lehetetlen. Értetően van megírva az alapszabályokban, hogy ennyit és ennyit fizetek s ezért ezt és ezt kapom. Czikornyák, klauzulák nélkül. És mily sokat nyújt ez egyesület és mily szükséges időben, amikor a család a lesújtó szerencsétlenség mellett még nyomorba is jöhet.

Szerencsétlenség, baleset, bizony kartársak, mindnyájunkat érhet. Nyomán kél a halál, bekopogtat a nyomor az amugy is porba sujtott családhoz, amikor jön a »Kitartás« küldöttje, aki előtt nemcsak hogy eltűnik a nyomor, hanem akinek a 2000 koronájával ismét gondtalan jövőt alapíthat a szerencsétlen család.

A családfő beteg, négy hete nyomja ágyát és eddig a szükség még nem igen kopogtatott be a családnál; de most már ötödik hete és még mindig nincs gyógyulás. E lelki baj csak fokozná a betegséget, ha a családjáért aggódó családfő nagy bajában is meglepődéssel nem látná a »Kitartás«-nak éppen kellő időben kezdődő segítségét. Ez megvigasztalja, megnyugtatja s a családfő felépül és hálát adva az Istennek, fog ismét napi munkájához.

Egy-két hét múlva a rideg sors ágyba veti szerető nejét. Az alig magához tért családot újból rettenetes veszély fenyegeti. És kis idő múltán a gondozó asszonyi kéztől megfosztott kietlen szobában, síró gyermekei körében megtört szívvvel, gondtelt lélekkel egyedül virraszt a gyászoló férj. Egyszerre megint csak bekopogtat a »Kitartás« és vigasztaló szavai enyhíteni igyekeznek a fájdalmat. Távozáskor pedig 300 koronát hagy az asztalon, hogy fedezze a szegény család a szerencsétlenségnek legalább anyagi következményeit.

Mindnyájunk főcélja a családalapítás, mely családnak derűs körébe a fárasztó napi munka után örömmel térünk meg. Közbejön a sors sujtó keze. A ma még boldog családfő egy átvirrasztott éjszaka után betegen dől ágyára. Bekövetkezik az elkerülhetetlen, és a családjáért küzdött kartárs kint nyugszik örök pihenő helyén. Otthon a nő gyermekével együtt törődve nyomorog, félbeteg. Melegre volna szüksége neki és gyermekének, de nincs; gondolkozva, tágra nyílt szemekkel néz ki a viharos éjszakába, mely éppen olyan, mint az ő lelke. És ismét jön a »Kitartás« és ismét nemcsak szóval, de kézzelfoghatóan is hozza a vigaszt, 2000 koronáig is nyújtván a maga segélyét

És mindezt önerőből, tisztán az egyesülés mindent legyőző erejével.

Én örülök, hogy tagja lettem, látva áldásos működését.

Isten áldása legyen tovább is szép munkáján!

G—y F.

Hogyan ápoljuk kertünket.

Reméljük, hogy amennyire megzavarta ezidén kerti gazdálkodásunkat ez a legutóbbi — bár csak néhány napig tartott, de annál kellemetlenebb — zord, havas és fagyos időjárás, annyival gyorsabban fogja mindezt kipótolni a már érezhetően működő meleg napsugár. Már is látjuk, hogy az édes anyatermészet működése erősen megindult, a cserjék, fák rügyeznek, madárkánk pedig hangos nótázással élvezik a boldogságnak legszebb napjait, aminek az a következménye, hogy — fészket kel rakniok.

A jó kertész ilyenkor kapáltatja meg a faiskoláját és bocsát levegőt a fácskái közé. Akinek gyümölcskertje, gyümölcsfája van, az ebben a hónapban okvetlenül befejezi a fákon netán még megmaradt hernyófészkek tisztítását, illetve leszedését és elpusztítását. A még hátralékos nyesegetés szintén folytatandó, de csak addig, amíg a fák hajtása nagyon meg nem indult. Az ojtogatás javában kell hogy folyjon.

A veteményes kertben már elvethetők: a bab, a borsó, káposzta, kel, karalábé, a hónapos retek és a répaajták. Szent György napja után pedig az ugorka, tök és — ahol arra való a vidék — a dinnye is.

Ami nevezetesen a fákat illeti, jó lesz egy kissé azok ellenségeivel foglalkoznunk. Jó pedig már most, hogy későbbben elejét vehessük az ő pusztításainak a gyümölcsöseinkben. Ezek az ellenségek kétfélék: állatiak és növényiek. Az állatiak között, eltekintve a nyulak, egerek, patkányok és ürgek által okozott károktól, legveszedelmesebbek a rovarok, s ezek között is a cserebogarak és a hernyók.

Alighogy a bimbók és rügyek az ő téli burkolatjuk alól kidugják gyenge, érzékeny fejcskéiket, már ott teremnek körülöttük az ólalkodó és szintén a nap melegítő sugarai által új életre ébresztett rovarok százféle fajai, mindmegannyi ellensége a fiatal hajtásnak. Sok orvosságot ajánlanak ellenük minden oldalról, az igaz. De az is igaz, hogy teljes védekezés szinte elképzelhetetlen e gonosztévők ellen. Permetezés, rovarfáklya, enyvyűrű, bemeszelés, hernyózás, stb. stb. mind jók, sőt okvetlenül szükségesek is, de nem mindig hozzák meg a kívánt sikert. Tapasztalásból mondhatjuk, hogy a leghasznosabb rovarirtó eljárás volt és marad mindenkoron a gondos hernyózás és az oduban fészkelő madarak odaszoktatása.

A hernyózást, tudjuk, hogy késő ősztől kezdve egészen kora tavaszig mindig lehet végezni. Aki ezt elmulasztja, el lehet készülve a következőkre: A hernyókból a nyár folyamán pillék lettek, meg lepkek és ezek óriási mértékben rakták el petéiket, tojásaikat a fákon, ágak alatt, levelek között. Ha ezeket a tojásfészkeket le nem szedjük és el nem pusztítjuk, tavaszra kelvén a dolog, azok mind-egyikéből hernyó válik. Ha tehát egy esztendőben sok pillét látunk, el lehetünk rá készülve, hogy ott a rákövetkező esztendőben nagyon sok lesz a hernyó. Minél több pillét pusztítunk tehát, annál kevesebb lesz a hernyó. Sokkal bajosabb a hernyót pusztítani, mikor már kikelt. Hacsak korán reggel, napkelte előtt, vagy este és hűvös időben esetleg nem pusztítjuk őket, napközben hiábavaló a fáradságunk. Mert akkor széjjel mennek a fák ágain és legfeljebb egyenkint szedhetők csak le, holott éjszákára, hűvös időben, vagy a forró déli órák alatt egy rakásra szoktak összebujni és tömegesen irthatók. Eső után, meg szeles időben a gyümölcsfák derekát tanácsos kulimászos kócczal körülkötni. Mert az eső, szél, leveri a hernyókat a fákról — amit egyébiránt rázással is megpróbálhatunk arra alkalmas fáknál — s amikor ezek sietnek vissza, fel a fára, mind ott ragadnak a kulimászos kóccz alján. Homokos talajban az is igen ajánlatos eljárás, hogy a fák alját jól feltöltjük száraz homokkal, aminek az a jó oldala van, hogy ahogyan a hernyó kapaszkodik fölfelé, a homok ráhull és eltemeti.

Azok a gazdák, akik gyümölcsöseiket jól megtisztították, meghernyózták, főként homokos vidékeken jól körülárkolják a maguk kertjeit, hogy ezzel a szomszédból átjövő rovarok ellen is védekezzenek.

Szilfát sem a gyümölcsösben, sem annak közepében megtérni nem tanácsos, mert igen szeretik a férgek és sokszor egész tenyészdeje van rajtuk a sok bogárnak.

Nem megvetendő ellenségei a gyümölcsfáknak az úgynevezett levéltetvek sem. Különösen az érzékenyebb gyümölcsfajtáknál okoznak alig hihető károkat. Az ilyen fák gyenge rügyein, bimbóin leggyakrabban szokott jelentkezni az úgynevezett mézharmat, ami nem egyéb, mint a gyökérpenésznek, egy szintén igen veszedelmes betegségnek a jele és ezt a mézharmatot kiváltképpen szeretik a levéltetvek. Ma még alig látunk kettőt-hármat a gyenge levélnek a hegyén. Holnap már tömegesen ülnek tele az egész levelet és annyira kiszívják azt, hogy a levél összezsugorodik, lehull. És nemcsak egy levél, hanem az egész fa tele van velük egy-két nap alatt. Nemcsak a levelet pusztítják, hanem a fiatal gyümölcsöt is, mely, ha rászállanak, megfeketedik a felszínén és néhány nap múlva szintén lehull.

Rendkívüli szaporaságuk mellett nehéz ellenük védekezni. Elsősorban az éltetőjüket, a gyökérpenészt kell megszüntetni, amit úgy érünk el, hogy a fák tövét köröskörül jó mélyen fölássuk (egész a gyökerekig) és azután erős vasgálicz-oldattal jól meglocsoljuk; igyekeznünk kell, hogy a vasgálicz közvetlenül a gyökereket érje, miáltal szűnik a gyökérpenész, nincs mézharmat és vesznek a levéltetvek. Akinek van peronoszpora-fecskendője, az jól fogja tenni, ha dohányfőzetet (thanatont) százannyi vízben felold és ezzel a lével permetezi a fákat; ez is igen hasznos eljárás a levéltetvek ellen.

De most beszéljünk a legjobb rovar- és hernyóirtókról, a madárakról. Amelyekre manapság alig akadunk, mint állandó telepésekre, egy-egy gyümölcsösben, amelyek pedig megbecsülhetetlen hasznót képesek hajtani az embernek.

Nincs az a kertész, aki jobban, alaposabban tisztítsa ki a maga fáit, mint például egy czinkepár, amelyik ott honos. Pitymallattól napnyugtáig nincs maradása, mindig izeg, mindig mozog, mindig keres és mindig eszik. Talán hogy azért jó az étvágya, mert folyton ugrál, röpköd. Ha egy pókhálós hernyófészket talál, annak a lakóit egy-kettőre bekebelezi. Ha egy rést pillant meg valahol a fák kérgeiben, huss, már ott van, már kíváncsian kukucsál belé, hogy nem akadna-e vajjon odabent egy kis pecsenye, egy bogár vagy hernyó az ő számára? Nincs az a szöglet, kiálló kéreg, ágaknyök, összezsugorodott levél, hogy ő ott alapos vizitációt ne tartson némi koszt után. Nem veti meg még a levéltetveket sem, hanem fűgén szedegeti össze őket az ághegyeken.

A czikén kívül ilyen hasznos gyümölcskertészek még a légykapók, a poszáták, a nyaktekeresek, a fehér billegők, egyes harkályfajták és a kis ökörszem. Nagy kár, hogy minálunk semmi súlyt sem fektetnek arra, hogy ezek a madárkák a gyümölcsösökben meghonosodjanak. Itt is másoktól kell, hogy tanuljunk. Stájerban például egy külön madárvédő egyesület van, ötvenezer taggal. Ennek az egyesületnek az a célja, hogy az ilyen hasznos madarakat a kertekbe telepítse és szoktassa, még pedig alkalmas költőládikák felállításával. Az egyesület

évenként ezrekre menő ilyen költőládikákat osztogat ki ingyen a kerttulajdonosok között, aminek azután a gyümölcsösökben meg is látszik a haszna.

Minálunk az ilyenekkel senki sem törődik. Mikor még voltak a kertekben öreg, évszázados fák, csak akadtak oduk a hernyóirtó madarak számára is. Akkor nem kellett annyit hernyózni és mégis volt gyümölcs, több mint most. Akkor nem kellett a fákat annyira ápolni és mégsem volt köztük annyi beteg, mint most. Igen, de voltak madarak, amelyek minden emberi kéznél tisztábban tartották a gyümölcsösöket.

Most? Évről-évre látjuk, halljuk, tapasztaljuk, hogy az alma, körte már éretlenül hull le a fájáról, mert férges. Ezt is egy kis lepke okozza. Amelyik a maga petéit (tojásait) a még alig látható, vagy a még fejlődő gyümölcsbe rakja, megszurván annak héját. A tojásból kukacsz lesz, ez belé rágja magát a gyümölcs husába, be a magvakig s a gyümölcs elszárad, lehull. Ez ellen sikeresen védekezni csak egy módon tudunk: ha olyan kertészlegényeink vannak, akik röptében fogdossák el a fa tetején, annak ágai között a káros, apró lepkéket; és ezek a kis czinegék és kollégák.

Költőládikákat tehát a kertekbe, minél többet. Ezek a költőládikák ne legyenek színesek, mert akkor a madár nem megy beléjük. Legjobb azok, amelyek henger alakú fatuskókból készültek és belül odusak, üresek. Elég, ha 15—25 centiméter hosszúak és belül 8—10 centiméter bőségű nyílással, üreggel bírnak. Alul-felül bedeszkázzuk az odvas nyílást, az oldalon egy szűk kis lyukat furunk, amelyiken éppen csak hogy a cinke tudjon beférkőzni, s ezen nyílás alá egy kis peczket, szöveget verünk a fába, hadd ülhessen kívül, a fészkek előtt is, ha akar.

A költőládikát legalább 3—4 méter magasan kell a fán megerősítenünk. Ha gyümölcsösünk fiatal, egy póznára tesszük fel a ládikát, ugyanilyen magasságban. Maeskák, szarkák és mokusok ellen legjobban úgy óvhatjuk meg a fészkeket, illetve a ládikákat, ha jó szűrős tövissel fogjuk körül nemcsak a fa alját, hanem a ládika környékét is.

Tanuljunk ezekből, a magunk javára, a magunk hasznára.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Az ördög a vasuton. A bécsi opera egykori híres baszisztájával történt meg egy ízben, hogy a drezdai operában »Faust«-ban Mefisztót játszva, a mint az utolsó jelenet után öltözőjébe tért, ijedten vette észre, hogy a bécsi gyorsvonat indulásához még csak negyedórája van. E vonatot kellett pedig használnia, hogy másnap este a bécsi operában megkezdhesse szereplését. Nem volt már ideje jelmezt levetni, hanem úgy amint volt, a kocsiba ugrott és lóhalálban hajtatott ki az osztrák államvasutak állomására. Pár pillanat múlva bő köpenybe burkolva egy kupéba szállott. Darabig magánhagyta a köpenyt, de később nagyon melege lett. Levetette tehát a felesleges ruhadarabot és végig sétált a kocsii folyosóján. A megdöbbenést, mely erre az utasokat elfogta, lehetetlen leírni. Először örültek hitték, később azt gyanították, hogy az ördögies utas valami jelmezünnepélyre utazik. Végre a művész maga leplezte

személyének titokzatosságát, mi az utasok között hangos derűtséget keltett. A legbarátságosabb hangulatban érkeztek meg a császárvárosba, hol a szeretetreméltó ördög udvarias köszönéssel bucsuzott el utitársaitól.

Tetszhalott méhek. (L.) Tavasszal gyakran megesik, hogy az előtte való napon vigan röpködő méhek alig adnak életjelt magukról, sőt sokszor az egész méh-család a kaptárban marad.

Ha ilyenkor a kaptár oldalát kiemeljük, az összes méheket mozdulatlan állapotban találjuk.

E jelenségnek kétféle oka van: vagy az éhenhaláshoz áll közel az egész család, vagy pedig a hidegtől dermedtek meg.

Ilyenkor azonnal meleg szobába kell őket vinni, vagy pedig egy meleg vasaló vasat, esetleg melegített téglát kell tenni a kaptárba mintegy fűtés céljából, s ha még higitott mézzel meg is fecskendezzük őket, akkor csakhamar magukhoz jönnek és újra szorgalmas munkásainká válnak. De az ilyen családot azután rendesen etetni kell, mindaddig, míg a rétek virágozni nem kezdenek.

Olykor-olykor megtörténik az is, hogy a korai napfény által kicsalogatott méhek kiröpülnek a kaptárból, de a hazatérésükkel teljesen meg vannak dermedve s alig tudnak bemászni a kaptárba.

Czél szerű azért, hogy a kandi napsugarakat ne engedjük korán behatolni a kaptár nyílásán, nehogy a kicsalogatott méhek az egész napi eredménytelen röpködés alatt kifáradva, elpusztuljanak.

Ezenkívül a tavasz beálltával első dolga legyen a méhésznek, hogy gondosan kitisztítsa a kaptár fenekdeszkáját, mely ilyenkor borítva van dögölt méhekkel, sejtfedőkkel és megkeményedett virághimporral.

E tisztításhoz legcélszerűbb egy tollseprőt használni.

A gyakorlott méhészek azonban már e söpregetéssel sem zavarják a téli álmából ébredő méh-családot, hanem ősszel egy kemény papirost tesznek a kaptár fenekére, s ezt azután tavasszal minden szemetéstől együtt egy perc alatt eltávolítják a kaptárból.

Akik tavasszal méhet vásárolnak, gondosan ügyeljenek arra, hogy a kaptárfenék deszkája tiszta legyen; ha apró szemcséjű porral van fedve a kaptár alja, az annak a jele, hogy viasz moly pusztít a kasban.

Csakis olyan kaptárt vegyünk meg, amelyben a méhek sűrű tömörségben mind egy helyre vannak gyűlve; ha a méhek az egész kaptárban szét-szórva üldögélnek, ez annak a jele, hogy ott elpusztult a királyné.

Ujfajta párbajt vívott Newyorkban két clubmann, Perrine Dávid és Dowdell Dávid. A két Dávid Brooklyn egyik parkjában egy-egy fához köttette magát; mindegyikük kezében bot volt, amelylyel az ellenfélt elérhette. Így aztán addig ütötték, verték egymást, amíg mindketten győztek. Féltoltan vitték haza őket.

A jó szivarok. *Mama* a leányához: Eredj csak leányom és kináld meg a titkár urat a papa szivarjaiból.

Leány: Ugy ám, hogy majd ez is faképnél hagyjon, mint a többiek mind, akik a papa szivarjait megköstölték.

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

A malom ostroma.

— Zola E. után francziából fordította Luby Gyula. *) —

I.

Merlier apó malma egy szép nyári estén ünnepeyes fényben úszott. Az udvaron három hosszú asztal várakozott a vendégekre. Mindenki tudta, hogy e napon ünnepelik Merlier apó leányának, Francziskának, eljegyzését Domokossal, ki restség hírében állott, de oly szép legény volt, hogy három mértföldnyi területben minden asszony csak ő érte sóhajtozott.

A malomnak igen vidám kinézése volt; Rocreuse közepében feküdt, éppen ott, ahol az országút el-kanyarodik. A falnak csak egy utcája van, két sor rozszant házikó az egész; de a kanyarultnál kiszélesednek a rétek s a Mosel folyó mentében meredező magas fák pompás árnyékot vetnek a völgyre. Egész Lotharingiában nincs kedvesebb tájkép. Jobbról és balról sűrű erdőségek fekszenek, százados sudarak emelkednek a lejtőn, s az egész láthatár mint egy zöld tenger bontakozik ki előttünk; délről pedig az eleven sövénynyel kerített dülök végtelen soraiból álló csodás termékenységu síkság terül el. De legbájosabbá Rocreuse-t az enyhe levegő teszi, mely még a juliusi és augusztusi hőségben is megtartja üdeségét. A Mosel a gany-i hegyekről rohan alá s locsogó habjai az árnyas erdők hús levegőjét hozzák magukkal. De nem egyedül ennek köszönheti a lég üdeségét: mindenfelé patakok zuhognak az erdőben, források fakadnak lábaink alatt, csermely csörgedez a száraz falevelek között, a keskeny hegyi utakon haladva, fölhangzik hozzánk a földalatti tavak tompa moraja, amint itt-ott áttörik a börtönüket képező földréteget s minden nyílást fölhasználva, kitörnek a sziklahasadékon, a fák gyökerei között s elterülnek a mohkéreg födte fensíkon. E vizek locsogása, csörgedezése és zuhogása a madarak dalát is elnyomja zajával. Egy tündérbertben képzelet az ember magát, hol mindenütt vizesésekkel találkozik.

A völgyben a rétek oly buján zöldelnek, mintha vízbe lennének mártva. Az óriás gesztenyefák fekete árnyaikkal borítják be az ösvényeket és hosszú sorban meredező jegenyefák szegélyezik a legelőket. E folytonosan öntözött földeken a fű óriás arányokban növekszik. Délben, midőn a nap függőlyesen áll, a növényzet aludni látszik a hőségben s az árnyas lombok között hús szellő lengedez.

Merlier apó malma e kies zűg környékét vidította örökös tik-tak-jával. Az ódon épület félig a Moselre feküdt, mely e helyen tiszta tóvá kerekedik. A zsilipről néhány méter magasságból hullott a víz a kerékre, mely recsegve-ropogva végezte napi munkáját, mint egy köhécselő, aszkóros vén cseléd. Hiába tanácsolták Merlier apónak, hogy ujjal cserélje föl; az új kerék — mondá — röstebb

*) Zola Emilnek, a nagy francia írónak számos kisebb-nagyobb műve foglalkozik a porosz-francia háboru borzalmaival, annak rémséges epizódjaival. A legmeghatóbbak egyike ezek között »A malom ostroma«, mely Luby Gyula urnak, egyletünk elnökének kitűnő fordításában látott napvilágot, és amelylyel lapunk olvasóinak egy kiválóan érdekes, szórakoztató olvasmányt nyújtunk.

lenne és nem tudná annyira kötelességét; foltozgatta tehát a régít mindennel, ami keze ügyébe akadt: hordódongákkal, ócska vasakkal, pléhdarabokkal. A kerék mohosodott és fűvel benőtt küllőivel még vigabban forgott. A reá hulló ezüsthullámok gyöngyzáppal borították be a különös alkotmányt.

A malomnak vizen ülő része ugy nézett ki, mint egy félig elmerült vizözön előtti bárka. A lakás egy része czölöpökön épült. A víz a padozat alatt rohant el, melyen itt-ott nyílások voltak. E padozat alatt jóízű angolnák és óriás rákok tanýáztak. A vizesesen alul a tó tiszta volt, mint a tükör, s midőn a kerékről leomló habok föl nem zavarták, egész csapat kövér halat lehetett látni fenekén. Egy rozszant lépeső vezetett le a folyóba, s mellette egy czölöphöz kötött csolnak ringott a hullámokon. Az apró, egyenetlen ablakok ódon kifejezést adtak az épületnek, melyet a kűszönövények csaknem egészen elborítottak. Az átutazó hölgyek csaknem kivétel nélkül megörökítették Merlier apó malmát.

Az országút felől erősebb kinézése volt a háznak. Nagy kőkapu nyílt az udvarra, melyen jobbra és balra istállók és félszerek állottak. A kút melletti óriás szilfa az egész udvart behorította árnyékával.

Merlier apó husz év óta birája volt a községnek. Tiszteletben tartották szorgalma által szerzett vagyonáért, melyet körülbelül nyolczvanezer frankra becsültek. Midőn Guillard Magdolnát a malommal együtt elvette, alig volt két tenyeren kívül egyéb vagyona. De Merlier oly jól gazdálkodott, hogy Magdolna soha sem bánta meg választását. Ez elbeszélés idejében a feleség már jobblétre szenderült, s az öreg molnár özvegyen maradt egyetlen leányával. Kétségkívül nyugalomba vonulhatott volna már s pihentethette volna a malomkereket, de így halálra unta volna magát s nagyon csöndesnek találta volna a házat. Folytonosan dolgozott tehát, mert kedvét lelta benne. Az öreg Merlier külsőleg csöndes, hallgatag aggastyán volt, ki soha sem nevetett, de bensőleg még sem volt mogorva. Birónak választották vagyonáért, s mert igen jól illett neki, midőn a házasulandókat összeadta.

Francziska most töltötte be tizennyolczadik évét. Nem tartozott a környék legszebbjei közé, de azért elég csinos volt. Fekete haja, kőkény szemei jól állottak piros arcához és örökké nevető ajkaihoz. Orezáin két kis gödröcske árulta el mosolyát, s ezenfelül szép nyílt homloka volt. Atyjának hosszas hallgatása és szótalansága már fiatalon komolylyá tették őt, s azért, ha nevetett, ezt csak azért tette, hogy másoknak kedvére legyen.

Természetesen az egész környék udvarolt neki, inkább tallérai, mint szépségeért, s végre is oly választást tett, hogy az egész megye megbotránkozott rajta. A Mosel tulsó partján lakott egy Pemquer Domokos nevű fiatal ember, ki nem ide való születésű volt. Mintegy tiz év előtt Belgiumból jött ide, hogy átvegye nagybátyja utáni örökségét, mely egy kis darab földből állott, éppen a malom átellenében. Azt mondá, hogy eladja a jószágot s visszatér hazájába, de annyira megtetszett neki a vidék, hogy végleg letelepedett. Művelte földjét, fölzelekeket

termesztett s ebből tartotta fenn magát. Azután halászott, vadászott; több ízben összekocczanásai voltak az erdőkerülőkkel. E szabad életmód, melynek forrásait a parasztok megérteni nem tudták, utóvégre is rossz hirbe hozta őt. Általában vad-
orzónak tartották. Annyi igaz, hogy rest volt, mert gyakran meglepték őt, midőn a szorgos dolog-időben, a fübe heveredve aludt. Viskója sem úgy nézett ki, mint más becsületes emberek házai. A vén asszonyok azt beszélték, hogy boszorkányokkal czimborál. De a fiatal leányok gyakran pártjára keltek, mert sugár növésű volt, mint egy jegenyefa, arcbőre fehér, haja és szakála pedig egészen szőke volt. — Így egy szép reggelen Francziska kijelentette atyjának, hogy Domokost szereti, és sohasem fog máshoz menni nőül.

E hír villámcsapásként sujtotta Merlier apót. Szokása szerint hallgatott s arcza elárulta a belső tusakodást; de benső kedélyessége nem ragyogott szemeiben. Egy hétig duzzogtak; Francziska is komoly lett. Az öreg Merlier apó leginkább azon töprenkedett, hogy mi módon igézhetette meg leányát ez az ördögadta vadorzó. Domokos sohasem jött a malomba. A molnár többször lesben állott s észrevette az imádót a Moseltulsó partján, midőn alvást színelve, a fűben hevert. Francziska ablakai épen oda nyíltak. A dolog világos lett, nyilván a malom kerekein keresztül kacsingattak egymásra.

Ismét eltelt nyolcz nap. Francziska napról-napra komolyabb lett. Merlier apó még mindig hallgatott. Végre egy este maga hozta el Domokost. Francziska épen a vacsorához terített. Legkevesébbé sem látszott meglepettnek; mindössze is egy terítéssel többet tett az asztalra, de a gödröcskék ismét visszatértek arczára. Másnap reggel Merlier apó fölkereste Domokost viskójában. Zárt ajtóknál három óráig beszélgettek együtt. Sohasem tudta meg senki, miről értekeztek. Annyi bizonyos, hogy Merlier apó már a búcsúzásakor fiának szolította Domokost.

A hír föllármázta Rocreuse lakóit. Az asszonyok kiállottak a kapuba, s órahosszant Merlier apót szapulták, ki elég bolond volt, egy akasztófa-virágot venni hajlékába. De ő föl sem vette. Talán saját házassága jutott eszébe. Neki sem volt egy árva garasa sem, midőn elvette Magdolnát és a malmot; azért mégis jó férj vált belőle. Különben Domokos hamar véget vetett a pletykának: úgy hozzá látott a munkának, hogy az egész falu elbámult rajta. A molnár legényt éppen besorozták, s Domokos semmi áron sem akarta, hogy mást fogadjanak helyette. Czipelte a zsákokat, taszította a targonczát s harcra kelt a vén keréssel, midőn nem akart tovább forogni; szinte öröm volt nézni, úgy neki fogott a munkának. Merlier apó bajusza alatt mosolygott; büszke volt reá, hogy nem csalódott emberében. Mi sem buzdítja annyira a fiatalokat, mint a szerelem.

E nagy sürgés-forgás közben Domokos és Francziska imádták egymást. Keveset beszéltek, de édes mosolylyal nézték egymást. Mindedig Merlier apó egy szót sem szolt a házasságról, s mindketten tiszteletben tartották a hallgatást s várták az öreg elhatározását. Végre egy napon, július hó közepe táján, három asztalt fölterített az udvarban a nagy szilfa alá s meghívta barátait estére egy pohár borra. Midőn az udvar megtelt s mindenki helyet foglalt, Merlier apó fölállott, magasra emelte pohárát s így szolt:

— Annak öröme, hogy egy hó mulva, szent Lajos napján, Francziska férjhez megyen e kópéhoz!..

Nagyot ittak s mindnyájan örvendeztek. — De Merlier apó emeltebb hangon folytató:

— Domokos, csókold meg jegyesedet. Ez a dolog rendje.

Fülig pirulva összeölelkeztek, mire a hallgatóság vig kaczejban tört ki. Ez aztán ünnep volt. Kiürítettek egy kis hordót. Végre csak a bizalmas barátok maradtak együtt s csöndesen beszélgettek. A nap lement s szép csillagos ég borult reájok. Domokos és Francziska egymás mellett ültek egy lócán s hallgattak. Egy öreg paraszt fölemlítette, hogy a császár hadat üzent a poroszoknak. A falu legényeit már mind elvitték. Az este is csapatok vonultak keresztül. Ugy látszik, keményen fognak verekedni.

— Ej! — mondá a boldog ember önzésével Merlier apó — Domokos idegen, őt nem viszik el. S ha a poroszok ide jönnek, legalább kéznél lesz, hogy megvédje nejét.

Ez a gondolat, hogy a poroszok ide jöhetnek, sok tréfára adott alkalmat. Majd istenigazába megagyabugyalják őket, s azzal hamarosan vége lesz az egésznek.

— Oh! én már láttam őket, én már láttam őket — mondá tompa hangon az öreg paraszt.

Mély csönd állott be. — Azután még egyet ittak. Francziska és Domokos nem hallottak semmit; a lóca háta mögött szeretetteljesen megfogták egymás kezét s ez oly jól esett nekik, hogy sokáig így maradtak, révedező szemeiket az égboltozaton legeltetve.

Mily pompás langyos ejszaka volt! A fehérlő országút két oldalán csöndesen szunnyadozott a falu. A távolból csak egy-egy korán ébredt kakas kukorikolása hallatszott. A rétekre sötét árnyékot vetettek a magasan fekvő erdők lombjai s a források és patakok csörgedezése úgy tünt föl, mintha az elszenderült tájék tiszta lélekezése lenne. — A csendesen locsogó folyó ringatta a pihenő vén malomkereket, mely mint az álmában ugató házi eb, időközönként meg-megroppant, mintha önmagában beszélgetne. — Soha csöndesebb béke nem borult boldogabb tájára a természetnek.

(Folytatása következik)

Amerikaiasan.

(L.) Mister Ivning, kit lapunk mult évi 48-ik száma szerint a Michigan-tó melletti vadászaton alaposan felfaltak a medvék — a minap újból együtt sörözött kedves barátjával, Mister Morninggal.

— Igen örvendek, hogy láthatom kedves Morning barátom; a mint látom, igen vékony bőrben van; talán beteg volt? — szólalt meg Ivning.

— Nem biz én, édesem — válaszolt Morning, — de az tény, hogy rendkívüli dolog történt velem.

— Nem lenne szives elmondani?

— »De igen, szolt Morning. Hát a mint ön is fog talán emlékezni, ezelőtt 430 kilót nyomtam. s alapos termetemre való tekintettel, a kövérek klubja elnökének választott.

Ez időben a *Mississippi Company Line* hajózási társaságnak kapitánya voltam és a világ legszebb hajójának, a *Vulture*-nak fedélzetén untam magamat.

Ekkor alakult meg a kormány által szubventióval protegált *Arizona Service Limited Company*

nevű új hajózási társaság, mely személy-szállító hajóit a mi boszantásunkra ugyanazon vonalon járatta, sőt rendszeren ugyanazon órában is indította.

Eleinte mosolyogva fogadtuk a verseny-társaságokat, mert a közönség a mi hajónkat már megszokta s így a velem ugyanazon időben induló 500 lóerejű Ariadne gőzös rendszeren utasok nélkül tette meg az utat *St.-Louis*-ből — *New-Orleans*-ba.

A helyzet azonban csakhamar megváltozott. Az *Arizona Service Limited Company* kihirdette, hogy egy álló hétig ingyen szállítja utasait.

Az eredmény bámulatos volt; egy hétig mintha kicserélték volna a két várost. *St.-Louis*-ban csak new-orleansi, *New-Orleans*-ban pedig csak *st.-louis*-beli lakosokat lehetett látni. Utra kelt az egész világ.

Egyedül járkáltam a „*Vulture*“ fedélzetén, még a matrózaim is az Ariadnera mentek, csak hogy elmondhassák, hogy idegen hajón is utaztak már ingyen.

Unalmamban azzal vigasztaltam magamat, hogy még a potyautazásnak is »vége szokott lenni«.

Vége is lett, de ekkor a velünk versenyre kelt társaság újabb cselhez folyamodott.

Kihirdette, hogy egy órával rövidebb idő alatt fogja megtenni az utat, mint a mi hajónk.

Meg is tette! S a részvényei egyszerre 100 dollárral emelkedtek; a mi papírjaink pedig természetesen lejjebb szállottak.

Sürgönyileg cizáltak be az igazgatóságához. A mennyire 430 kilós potrohomban engedte — siettem is.

Azt hittem a bolondok házába jutottam; az igazgatóság a plafondig ugrott dühében.

Lelövészel, sőt mi több, elcsapással fenyegettek, ha még egyszer ilyen szégyen esik meg rajtunk.

Nyugodtan végig hallgattam őket s a mint a vihar csillapodott, egy ajánlattal állottam elő.

— Adjanak uraim 100.000 dollárt s holnap fogadást ajánlok az *Ariadne* kapitányának, hogy hamarabb beérkezem *New-Orleans*-ba. . . .

Patterson kapitány régi jó cimborám volt; mint született angol mindig kész volt a fogadásra. Az összes ujságok verték a dobot s a két város közönsége örült izgalommal várta a versenyt.

Háromezer utast vettem fel, már egy pudli kutya sem fért volna el hajómon.

Szorosan egymás mellett haladt a két hajó; az utasok olyan lármát csaptak, mint a vad indiánok, mikor a hittérítőket sütik.

Ezer meg ezer kendő lobogott s az orditozás, hurrah-kiáltás tiz kilométerre elhallatszott.

Alig voltunk fele úton, az *Ariadne* elénk nyomult s már-már egy egész hajó-hosszszal megelőzött. A közönség őrjöngve rohant reám, kenguru, pöffeteg, szőrös majom stb. volt a legszelidebb kifejezés, a mivel illettek.

Hja persze, ők is fogadtak valamennyien s némelyiknek egész vagyona forgott a koczán. Az egyik pláne a feleségét tette fel egy szelidített nőstény tigris ellenében.

Ha revolveremet hamarosan ki nem rántom, bizonyára a folyóba dobtak volna. A fedélzeten már ugy sem lett volna maradásom: lerohantam a gépházba, hogy kettőzött fűtéssel mentsem meg társaságunkat.

Kevés hja, hogy a guta meg nem ütött! Csak képzelje! Elfogyott a szenünk. Később tudtam meg, hogy az a lőkötő zsiráf, az a gazember Patterson

előtte való este leitatta szénmesteremet s előre megrendelt szénkészletünk a kikötőben maradt.

De nem azért vagyok én amerikai, hogy kétségbe essem.

Hamarosan a tűzbe dobáltuk az összes petroleum-készletünket. A gép zakatolása mellett is észre vettem a rettenetes *hurrah*-kiáltásokból, hogy utólértük az Ariadnet.

Azután kiürítettem az egész éléskamrát; a zsiros bődönök, egész oldal szalonnák, olajjal telt tonnák: mind a kazánba vándoroltak.

Csak ekkor mertem felmenni a fedélzetre. Most már nem kenguru, pöffeteg, meg szőrös majom volt a nevem, hanem paradicsom-madaramnak, cziczámnak stb. szólítottak.

Hát persze, az Ariadne messze elmaradt mögöttünk.

Örömöm azonban kevés ideig tartott. A fűtő kétségbeesve rohant fel hozzánk, hogy az összes éghető anyagok elfogytak.

Fel kellett áldoznunk a székeket, padokat, asztalokat, mindent, mindent, ami csak elmozdítható volt.

Egy kanyarulatnál az Ariadne a belső oldalon haladva, nagy előnyt nyert felettünk s úgy látszott, hogy kétségbeesett erőlködésünk kárba veszett.

A helyzetet látva, már előre lemenekültem a gépházba.

Életem, állásom forgott koczán, nem volt időm, hogy sokáig gondolkozzam a teendőik felett. Egy hirtelen elhatározással az izzó zsarátnok közé vettem magamat.

— Micsoda! beleugrott a tűzbe!? — ordított fel Mr. Ivning.

— Igen, kedves barátom s megnyertem a fogadást!

— Hogyan?

— Rengeteg testem zsirtömegétől oly erővel lángolt fel a tűz, hogy a hajó szédületes gyorsasággal haladt előre s két perc alatt elértük a célpontot, néhány méterrel megelőztük az Ariadnet. De ugyanazon pillanatban felrobbant a kazán s én kirepültem a Missisipi kello közepére. A sok hajtás mind leolvadt rólam, s mire kiusztam a partra, olyan sovány lettem, mint amilyennek most lát.

Olvásóink figyelmébe ajánljuk a következő könyveket:

Vasuti élet.

— Irta: **Temesváry Alajos.** —

1.

Ebben a művében szerző keresetlen egyszerűséggel, de megrázó színekben festi a vasuti életnek fáradsalmait, kinlódását, nehézségeit, de különösen ezernyi veszélyeit, s a történetek, melyeket itt elmond, igazán meghatározó részleteket tárnak fel az olvasó előtt ebből a ritka nehéz életből. A könyv annál értékesebb, mert szerző a benne szereplő embereket mind ismerte, a velük történt borzalmas eseményeket részben közvetlenül is megfigyelte. Aki elolvasta ezeket a történeteket, az más szemmel fogja nézni a vasuti embert és más véleménynyel lesz annak szolgálata felől. A könyvet tagjaink le-

szállított árban, 60 krajczár beküldése mellett rendelhetik meg kiadóhivatalunkban.

2. Most jelent meg a

B u m l i.

— Irta: **Temesváry Alajos.** —

Lapunk szerkesztőjének ezen újabb könyvről elég annyit mondanunk, hogy aki a vasuti életnek derűs oldalait, kaczagató fonákságait is meg akarja ismerni, az olvassa el a Bumlit. Nem fogja sajnálni sem a fáradságot, sem a pénzt, amit reá fordított. Csak arra a néhány vig dologra kell utalnunk, ami lapunkban a szerző tollából eddig megjelent és mindenki tisztában lesz azzal, hogy jó könyvet kap pénzéért. Ára *egy korona*, mely lapunk kiadóhivatalához küldendő be.

Aki egyszerre rendel meg mind a két könyvet, azokat összesen két koronáért kapja.

E két könyvnek nem volna szabad hiányoznia egy vasutas házában sem.

3. Csitt-esatt.

— Irta: **Csitt.** Fordította: **Csatt.** —

Igen mulattató, pikáns novellafüzér. De csak elnőttek számára íródott. Bolti ára 3 korona, a »Kitartás« tagjai ellenben 2 korona beküldése ellenében rendelhetik meg kiadóhivatalunknál.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Deutsch Jakab, Zágráb, 33 korona 60 fillért; *Glosz Károly, Sziszek*, 47 koronát köszönettel nyugtázzuk, megfelelően elszámoltuk. — *Ehrenfeld József, Komárom*; *Hullmán János, Petrozsény*. Elszámoltuk február, márczius és április hónapokra. — *Kovács Nándor, Seprős*. Elszámoltuk márczius, április és május hónapokra. — *Rill Ede, Csenger*; *Gaal Nándor, Párkány*. Elkönyveltük márczius és április hónapokra. — *Müllner József, Metzenézf.* Január hórá könyveltük. — *Bencze Lajos, Kaposvár*. Május hórá könyveltük. — *Kerekes János, Fogaras*. Február, márczius és április hónapokra könyveltük. — *Farkas Mihály, Szeged*. Április, május és június hónapokra könyveltük. — *Herkner Ferencz, Budapest*. Márczius és április hónapokra könyveltük. — *Szatmáry Lajos, Doboz*. Február és márczius hórá könyveltük. — *Spierrer Leó, Kassa*. Sorsjegyei nem nyertek. — *Sztancs Sándor, N.-Szeben*; *Polcz József, Temesvár*; *Gyuricza Antal, B.-Püspöki*. Márczius hórá könyveltük. — *Fröhlich Károly, Helpa*; *Darás László, Száravám*. Április, május és június hónapokra könyveltük. — *Barabás Károly, Belovár*. Május hórá könyveltük. — *Szappanyos József, Budapest*. Október, november, december, január, február és márcziusra számoltuk el; hiány 40 fillér. — *Ugrai Mátvás, Budapest*. Márczius és április hónapokra könyveltük. — *Kreitschitz Márton, Petrozsény*. Deczember, január, február, márczius és április hónapokra könyveltük.

— *Medveczky József, Liptó-Vychodna*. Május, június és július hónapokra könyveltük; hiány 20 fillér. — *Lévay Keresztély, Temesvár*. Deczember és január hónapokra könyveltük. — *Szemler, Szombathely*. Teljesen jó és megbízható.

Uj tag. Aki úgy világosította fel, alaposan tévutra vezette. Hogy az eddigi sok eset közül csak egyet is említsünk, itt van mindjárt Nagy Adrásnak az esete. Balesetet szenvedvén, állandó jellegű részleges munkaképtelenség czimén csak a közelmúltban kapott 500 korona baleseti kártérítést (ki van mutatva lapunk 9-ik számában); most pedig ujabban elhalt szegénynek a neje és most ezen a réven kap alapszabály szerint megint 300 korona halálzási segélyt. Itt a tények beszélnek és ezek meggyőzhetik önt arról, hogy van-e áldás az egyesület működésén vagy sem. Kisérije csak figyelemmel a segélyezési kimutatásokat és el fog csodálkozni rajta, hogy hány olyan szerencsétlenül segítettünk már, akire a sors keze sulyosan reá nehezedett. Pedig még csak kezdő egyesület vagyunk ám.

Hűtlen lett. . . Tudja mit, tisztelt versíró tagtársunk? Ha olyan nagyon hűtlen lett az a bizonyos hölgy, nem érdemli meg még azt sem, hogy verset írjon róla. De mi meg annál kevésbbé érdemeltük meg, hogy ezt a verset hozzánk küldje be, mert mi igazán nem tehetünk arról, hogy ő annyira hűtlen lett. Mert lássa — hiszen ön írja — hogy:

Elérkezett már az idő:
Jól susogta a szellő,
Elhagyott ő mindörökre
Nálam jobb 's hűbbet talált. . .

Ne bántsa, ha »talált«. Megesik az, így tavasz elején, más emberfiával is. De más emberfia nem tetézi a bajt még azzal is, hogy verset ír róla.

W. L. Nagy-Várad. Czikkét a jövő számban hozzuk. Nagyon sok aktuális dolog miatt nem kerülhetett eddig reá a sor.

N. L., Pécs. Ne bántsa, ne zavarja az ő kisdéd játékaikat. Komoly embereknek az ilyen — már nem is izléstelen, de neveletlen — dolgot észrevennie nem szabad. Az, ha ilyen jelenségeket lát, előbb megnézi, hogy kik azok, akik elkövétték, azután zsebkendőjével leveri a port a lábbelijéről és nyugodtan tovább megy. Mindennek meg kell érnie, mindennek ki kell fornia. Ez a természet rendje. A rossznak azért, hogy bűzhödtté váljék és kidobassék, a jónak azért, hogy felismertessék és befogadtassék. Azért csak türelem, nyugalom és kitartás.

Vasuti őrház. Sziveskedjék máskor a tagszámot a levélben megírni, s az üzenet az alatt mehet. Ami az óhajlását illeti, azt teljesen méltányoljuk; de ne feledjék el, hogy egyesületünknek nemcsak vasuti tagjai vannak, hanem más foglalkozásbeliek is, akiknek szintén joguk van ahhoz, hogy az ő dolgaikkal is foglalkozzunk. Ha majd lesz több előfizetőnk, nagyobbra, bővebbre szabjuk a lapot és akkor szives örömet teszünk eleget az ily kívánságoknak.

J. H. S. 1901. III./31. Tökéletesen igazza van. Mit szolt volna az az illető pályafelvigyázó, ha valamelyik örök vele szemben követi el ezen lépést? Ha mi őt pellengérezzük ki a világ előtt, egyik alantósának személyes gyűlölködése folytán? — Hát nem szabad elfelejteni, hogy mindenkinek egyforma mértékkel kell mérni az igazságot. Ez az igazi fegyelem a szolgálatban. Senki ne kívánja tőlünk, hogy mi a kiletét eláruljuk. Szó sem lehet róla.

3254. Debreczen. Ez pletyka, amelyik nagyon alkalmas arra, hogy annak az illetőnek ártson. Inkább nem akarunk érdekesek lenni, semhogy hozzájáruljunk egy embernek a meghurezolásához.

Állomási felvigyázó. Németországban kapták fel ezt

a kifejezést olyan nagyon. Ott mindenki mester; az állomási felvigyázó, a pályafelvigyázó, a művezető, a mozdonyvezető, stb. Nálunk még csak a kocsimester honosodott meg, no és a — házmaster. Higyje el, szebb és jobb czimek is akadnának ezeknél. Hanem előbb a kenyérral jöjjünk rendbe; a czimekkel majd rendbe jövünk azután hamarosan.

De. R., Bród. Az elismerő sorokat a magunk részéről is köszönjük. A tények mutatják, hogy ígéreteinket a czikkek tanulságos volta dolgában betartjuk-e vagy sem.

Eklics A. Az egyesület igazgatósága igaz örömmel vette sorait. Bizalom és kitartás.

Faragó Vendel Pál. Uram, ön kívánja, hogy nyíltan feleljünk. Ime, megteesszük. Mondja csak, ismeri ön az írók rémét, a versek falánk czápáját és a szerkesztők legőszintebb barátját — a papirkosarat? Verseiből következtetjük, hogy ismeri. Az ön verseit, óh uram, egy őrizetlen pillanatban mind megette ez a czápa!

Hű tagtárs. 1. Bánatát értjük és méltányoljuk. 2. Nem bizony, nincs rá eset, hogy mi az illetőnek a nevét bárkivel szemben is elárulnók. Azért, mert mi az ő nézetével nem értünk egyet, ez még nem lehet ok arra, hogy mi esetleg kellemetlenségeknek tegyük ki az illetőt, vagy neki ártsunk. Azért volnánk felelős szerkesztőség, hogy a bennünk bízokat akárkinek kiszolgáltassuk? Soha.

Kovácsmester 17. Bajában nem ajánlhatunk mást, mint hogy az újsághirdetésekből keresse ki annak a patikusnak a nevét, aki köhögés, rekedtség elleni szereket hirdet és árusít. Megmondjuk, hogy miért. Egy ismerősünk rendelt egyszer egy ilyen szert a nála lakó anyósa számára. Egy heti használat után sürgönyöz az illető gyógyszerésznek: »Rekedtség elleni szer pompásan bevált. Használata óta anyósom alig bír beszélni. Kérek sürgősen még két adagot.«

Hátha az ön baján is lehetne ilyen módon segíteni?
B. Á., Szeged. Abból a fizetési fokozatból a mostani előléptetés után visszamaradt még 148 három-esztendő, akik tehát a jövő évinél már mindannyian négy-éves várakozók lesznek. A IV/2 ben három-esztendősek visszamaradtak 76-an. Jövőre persze ezek is már négy-évesek lesznek.

Amilyen szívesen teszünk meg tagjaink érdekében mindent, ami állásunkkal és tehetségünkkel összefér, anyyira nem vagyunk barátai a nagyképűsködésnek ilyen komoly dolgokban. Már szerénységünk sem engedi meg, hogy olyan épületnek a falait kezdjük — bontogatási szándékkal — kaparni, amely épületnek a mi kiáltó szavainkra, a mi kaparásunkra még a vakolata sem hull le. Aki, magunkhoz hasonló szegény halandó, köpi a markát, veri a mellét, hogy így, hogy úgy fog ő tenni, így vagy úgy fog ő a helyzetet segíteni — hát az egy nagyképűsködő szegény tatár, hogy ne mondjuk, bolond, akinek felülről elégséges egy jó koppantás az orrmányára, hogy annál alaposabban elhallgasson. A mi utaink mások a fejlődés felé. Majd meg fogja őket ismerni. Csak kitartás.

Felelős szerkesztő: **Temesváry Alajos.**

Első Leánykiházasítási Egylet.

Az »Első Leánykiházasítási Egylet« a napokban tartotta évi közgyűlését Schwarz Ármin elnökle alatt. A jelentés szerint 1900-ban új beiratkozás volt 14.969 jutalékrész, nászjutalékok és visszafizetések fejében kiutalványoztatott: 509,264.90 korona. A díjtartalék 5 780,652 koronára emelkedett. Bevétele volt 2.125,992.40 korona. A mérleg végösszege 6.717,255.21 korona. Ujra megválasztották a felügyelő bizottságba egy év tartamára: Alexander Bernát drt, Simonyi Zsigmond drt, Heger Józsefet, Seifensieder Józsefet, Wertheimer Albertet és Weil J. Dávidot.

Elvállal mindennemű
épületmunkákat

házak

jókarban tartását,

esekély

átalányösszeg

mellett.

Költségvetést

díjtalanul

készítik.

Schönfeld József
épület- és mű-lakatos

Gyár:

BUDAPEST,

Rottenbiller-utca 54.

**Gazdasági gépek
szakszerű kijavitása.**

Költségvetést díjtalanul készítik.

! Uj találmány!

„RADICIN”

egyedüli szer, a mely egyszerű kezelés mellett minden **tyukszem** bőrkeményedést 5—10 nap alatt gyökerestől eltávolít.

— **Ára 70 fillér.** —

Kapható minden gyógytárban.

Központi szétküldés: **KÖLCSEY Z. LAJOS Budapest,**
VIII. ker., Röck Szilárd-utca 27. sz.

80 fillér beküldése mellett (levélbélyegben is) postán bérmentve megküldetik.

HOHENBÜGLER FERENCZNE

nagyvendéglője

BUDAPEST, VII., Aréna-ut 58/a.

Athléták és színészek találkozóhelye.

Kitünő izletes magyar konyha. — Mérsékelt árak.
Kitünő magyar borok. — Kőbányai Dréher-féle sör.

Egyleteknek megfelelő mellékhelyiségek.

Bor házhoz küldve 5 litertől kezdve:

Kitünő asztali fehérliterenként 35 kr.
Kitünő nehéz vörösbor..... > 45 kr.